

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobkyně: **G. V.**, zastoupená JUDr. Zbyňkem Kašpárkem, LL.M., advokátem se sídlem Pod Štěpem 5, Praha 15, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 9. 6. 2025, č. j. 54 Ad 12/2024-70,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhala zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 7. 2024, č. j. XA; tímto rozhodnutím byly zamítnuty námitky stěžovatelky a potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne 20. 5. 2024, č. j. XB.

[2] Prvostupňovým rozhodnutím žalovaná podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), rozhodla o odnětí invalidního důchodu stěžovatelce. Rozhodnutí vycházelo z posudku posudkové lékařky ze dne 30. 4. 2024, jenž hodnotil stav stěžovatelky dle kap. II., odd. A, položky 1a přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity), podle něhož zjištěný pokles stěžovatelčiných pracovních schopností činil 10 %. V případě stěžovatelky se tak nejednalo o invaliditu.

[3] Stěžovatelka proti tomuto rozhodnutí podala námitky, neboť se domnívala, že její zdravotní stav odůvodňuje přiznání invalidního důchodu. V rámci námitkového řízení bylo provedeno další posouzení stavu stěžovatelky. Žalovaná vycházela z posudku posudkové lékařky ze dne 17. 7. 2024, dle něhož byl stav stěžovatelky hodnocen dle kap. II, odd. A, položky 1b vyhlášky o posuzování invalidity s poklesem pracovních schopností stěžovatelky o 25 % (neodpovídající uznání invalidity). Na základě toho byly námitky stěžovatelky zamítnuty a prvostupňové správní rozhodnutí potvrzeno.

[4] Stěžovatelka brojila proti rozhodnutí žalované o námitkách **žalobou**, v níž namítala především nesprávně zjištěný skutkový stav, tj. nesprávné hodnocení zdravotního stavu a míry poklesu pracovních schopností. Dále namítala neúplnost a nepřesvědčivost závěrů správních orgánů a posudkových lékařů ve vztahu k průběžným změnám hodnocení jejího stavu. Stěžovatelka vycházela z toho, že její stav se nezměnil, a byl-li v rámci dřívějšího rozsudku krajského soudu ze dne 28. 5. 2018, č. j. 55 Ad 1/2018-30, její stav posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) hodnocen dle kapitoly II., odd. A, položka 1 písm. c) vyhlášky o posuzování invalidity, pak při nezměněném stavu nemohou nynější závěry posudkových lékařů a správních orgánů obstát.

[5] **Krajský soud** žalobu podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl jako nedůvodnou. Při svém rozhodování vycházel z protokolu o jednání a z posudku posudkové komise MPSV ze dne 4. 12. 2024, e. č. SZ/2024/830-CB-5, včetně doplnění ze dne 18. 3. 2025, e. č. SZ/2025/128-CB-3. Krajský soud zdůraznil, že posudková komise MPSV ve shodě s posudkem o invaliditě vypracovaným v řízení o námitkách dospěla k závěru, že se v případě stěžovatelky jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav dle kapitoly II. odd. A, položky 1b přílohy vyhlášky o posuzování invalidity. Závěr posudkové komise, dle něhož šlo v případě stěžovatelky o pokles pracovní schopnosti o 25 %, a proto se nejedná o invaliditu, krajský soud označil za úplný a přesvědčivý. Posudková komise ve svém posudku dle soudu reagovala na věcné námitky stěžovatelky, které byly odborného, medicínského rázu. Soud připomněl, že úkolem posudkové komise není primárně aktivně zjišťovat zdravotní stav, ale zjištěný stav stěžovatelky dle lékařské dokumentace hodnotit z pohledu posudkového lékařství a vyhlášky. Zatímco posudková komise opírá své závěry o konkrétní lékařské zprávy odborných lékařů, stěžovatelka předkládá komplexní odlišný pohled na hodnocení svého zdravotního stavu, který ale nemá oporu v konkrétních lékařských zprávách.

[6] Posudková komise dle hodnocení soudu dostatečným způsobem vysvětlila i stěžovatelkou namítaný odlišný závěr od posudku z roku 2018. Aktuálně posudková komise vychází ze zpráv ze dne 9. 11. 2023, 16. 1. 2023 a dalších, až k roku 2017, ze kterých se podává vývoj stavu stěžovatelky v čase. Rozporuje-li stěžovatelka zjištění komise z nejnovější zprávy, pak její protichůdná tvrzení nemají oporu v její lékařské dokumentaci, a to ani v kontextu stěžovatelkou odkazovaných standardů ATA/ETA, neboť tyto jsou rozhodné pro samotnou volbu léčebných postupů, nikoli pro hodnocení stavu stěžovatelky v kontextu vyhlášky o posuzování invalidity.

[7] Krajský soud s ohledem na uvedené považoval posudek posudkové komise MPSV za úplný, srozumitelný a přesvědčivý, a souhlasil tedy s žalovanou, že stěžovatelka nárok

pokračování

na invalidní důchod neměla. Stěžovatelkou navrhované důkazy týkající se jejího zdravotního stavu v roce 2025 krajský soud pro nadbytečnost neprováděl.

[8] Stěžovatelka napadla rozsudek krajského soudu **kasační stížností**, jejíž důvody podřadila pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Stěžovatelka má za to, že kasační stížnost je důvodná, přípustná a rovněž přijatelná, neboť v případě napadeného rozsudku se jedná o zásadní pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky.

[9] Stěžovatelka spatřuje nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky krajským soudem především v nesprávném vymezení role soudu při přezkumu rozhodnutí žalované. Pokud krajský soud konstatoval, že „úkol soudu není zjišťovat zdravotní stav žalobkyně“, jednal v přímém rozporu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 15. 9. 2004, č. j. 3 Ads 7/2004-70 a ze dne 18. 9. 2013, č. j. 6 Ads 62/2013-29) a rezignoval na povinnost kontrolovat úplnost, konzistenci a odbornou přesvědčivost posudku. Tím porušil nejen § 75 odst. 2 s. ř. s, který mu ukládá přezkoumávat napadené správní rozhodnutí v mezích žaloby, ale i § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., protože soud nesprávně vyložil právní otázku týkající se rozsahu soudního přezkumu odborného posudku.

[10] Krajský soud rovněž nesprávně posoudil změnu míry poklesu pracovní schopnosti z 40 % (2018) na 25 % (2024), ačkoli rozhodující diagnóza – T2N0M0 po totální tyreoidektomii – zůstala po celou dobu nezměněná. Stěžovatelka zmiňuje rozsudek Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 13. 7. 2023, č. j. 72 Ad 14/2023, podle něhož papilární karcinom štítné žlázy představuje podle posudkové praxe závažné postižení, které může dosahovat nejvyššího stupně invalidity. Soud se opomenul vyjádřit k hodnotám parathormonu a jejich výkyvům, které mohou mít vliv na funkční způsobilost a posouzení invalidity. Neprovedl srovnání relevantních údajů z posudků z let 2018 a z let 2024 a nevysvětlil, proč dva odlišné posudky k témuž zdravotnímu stavu vedou k odlišnému závěru o míře invalidity. V případě nyní projednávané věci byla změna posudkového hodnocení odůvodněna pouze obecnou formulací o „*optimální substituci*“, aniž by 1) byly předloženy srovnatelné laboratorní a klinické údaje, 2) bylo vysvětleno, v čem konkrétně spočívá údajné zlepšení zdravotního stavu, 3) bylo odůvodněno, proč stejná diagnóza nyní představuje pouze „lehké postižení“. Krajský soud převzal posudkový závěr bez kritické analýzy jeho změny oproti předchozímu posouzení.

[11] Dále stěžovatelka namítá podstatnou vadu řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť krajský soud paušálně zamítl důkazní návrhy stěžovatelky bez individualizovaného posouzení. Nevymezil přitom, které konkrétní skutečnosti považuje za nadbytečné, ani jakým způsobem by každý z předložených důkazních návrhů duplicitně zachycoval existující důkazní materiál. Současně soud v bodě 35. napadeného rozsudku přiznal, že posudky obsahují vady a vzájemné rozpory, avšak i přes tento závěr neučinil žádné konkrétní opatření k jejich odstranění. Uvedeným postupem vznikl dle stěžovatelky rozpor s judikaturou Nejvyššího správního soudu (č. j. 10 As 24/2015-71 a č. j. 7 Afs 50/2010-60).

[12] Podle názoru stěžovatelky krajský soud pochybil, když označil jako „nadbytečné“, dokazování podle mezinárodních standardů ATA (American Thyroid Association) a ETA

(European Thyroid Association) pro léčbu karcinomu štítné žlázy. Tím přehlédl, že při posuzování invalidity nelze vycházet pouze z aktuálního klinického stavu, ale je nutné zohlednit i dlouhodobé dopady léčby, riziko recidivy a funkční následky onkologické terapie.

[13] V rámci dokazování byly rovněž porušeny procesní předpisy, zejména základní zásady kontradiktorního řízení a právo na rovnost zbraní. Stěžovatelka poukazuje na skutečnost, že její obecný zmocněnec byl ustanoven až na ústním jednání před krajským soudem; předtím nevykonával žádné procesní úkony, neměl přístup ke spisu ani prostor pro jakoukoliv přípravu závěrečného vyjádření. Zmocněnec požádal o čas pro vyhotovení písemného závěrečného vyjádření, ze strany soudu mu však nebylo vyhověno ze zcela subjektivního hlediska soudce, který se snažil o rychlé uzavření řízení. Odepření práva na závěrečné vyjádření a odmítnutí odročit jednání zbavily stěžovatelku možnosti účinné obhajoby. Rozhodnutí krajského soudu je tak zatíženo nepřezkoumatelností a zasluhuje zrušení a vrácení věci k dalšímu řízení.

[14] Závěrem stěžovatelka namítá jinou vadu řízení před krajským soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Krajský soud dle přesvědčení stěžovatelky nerespektoval požadavek nestrannosti soudu a neutrality při hodnocení důkazů, když sám doplňoval skutkové závěry ve prospěch správního orgánu, čímž porušil základní práva stěžovatelky, a to ve smyslu čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 36 a násl. Listiny základních práv a svobod. V této souvislosti stěžovatelka obsáhle cituje judikaturu Ústavního soudu a Nejvyššího soudu.

[15] S ohledem na uvedené stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[16] Žalovaná ve **vyjádření ke kasační stížnosti** konstatovala, že na rozdíl od stěžovatelky považuje závěry posudkové komise MPSV za objektivní a zcela dostačující. Komise se dle názoru žalované podrobně zabývala všemi relevantními okolnostmi a při vyhotovování posudku vycházela ze všech dostupných lékařských zpráv a ze zdravotnické dokumentace stěžovatelky. Vzhledem k tomu, že posudková komise MPSV došla ke shodným závěrům jako lékaři v námitkovém řízení, nemá žalovaná důvod pochybovat ani o zákonnosti napadeného rozsudku, a s právním názorem v něm vyjádřeným se ztotožňuje. Žalovaná proto navrhla, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

[17] **Nejvyšší správní soud (NSS)** nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatuje, že kasační stížnost je podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Vzhledem k tomu, že se v dané věci jedná o kasační stížnost proti rozhodnutí ve věci, ve které rozhodoval specializovaný samosoudce, se Nejvyšší správní soud dále ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[18] Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Znaky tohoto pojmu jsou

pokračování

naplněny v případě „rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech, v nichž o žalobě rozhodoval specializovaný samosoudce, přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[19] Zároveň však platí, že NSS není v rámci hodnocení přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. V rámci posouzení přijatelnosti také z povahy věci není místo pro plnohodnotný věcný přezkum napadeného rozhodnutí, tudíž se v uvedené souvislosti NSS omezuje na případy zjevných pochybení krajského soudu.

[20] Stěžovatelka v úvodu kasační stížnosti k její přijatelnosti pouze obecně tvrdila, že napadený rozsudek by mohl mít dopad do jejího hmotněprávního postavení (str. 3 kasační stížnosti), v další části však plausibilním způsobem namítla, že se krajský soud dopustil závažného pochybení tím, že porušil stěžovatelčino právo na závěrečné vyjádření. Jelikož s ohledem na uvedené nelze *prima facie* vyloučit, že se krajský soud dopustil procesního pochybení, což by následně mohlo mít zásadní dopad do jejího hmotněprávního postavení, přijal Nejvyšší správní soud stěžovatelčinu kasační stížnost k meritornímu přezkumu.

[21] Nejvyšší správní soud přezkoumal rozsudek krajského soudu v rozsahu důvodů uplatněných v kasační stížnosti, včetně důvodů, ke kterým je povinen přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[22] Kasační stížnost **není důvodná**.

[23] Ustanovení § 49 odst. 2 s. ř. s. stanoví, že jednání je veřejné, dle odst. 5 cit. ustanovení v průběhu jednání mohou účastníci se souhlasem předsedy senátu klást účastníkům řízení otázky a vyzvat je k vyjádření k věci, dle odst. 9 cit. ustanovení na závěr jednání musí být uděleno účastníkům slovo ke konečným návrhům.

[24] Podle § 50 s. ř. s. může být jednání z důležitých důvodů odročeno; předseda senátu může odročit jednání též tehdy, jestliže to účastníci shodně navrhnou.

[25] Není sporu o tom, že účastníci mají právo se v průběhu jednání vyjadřovat ke skutkovým a právním otázkám projednávané věci. Na závěr jednání musí v každém případě dostat slovo ke konečným návrhům, přičemž obsahem konečného návrhu by mělo být stručné shrnutí vlastní skutkové a právní argumentace a zformulování požadovaného petitu. Po přednesení konečného návrhu již může následovat pouze vyhlášení rozsudku, a není tedy dán prostor pro další vyjádření, případně dokazování (srov. Potěšil, L., Šimíček, V., a kol. Soudní řád správní. Komentář k § 49, dostupné v ASPI). I odborná literatura tedy akcentuje stručnost závěrečné řeči, v níž by soudu mělo být především navrženo, jak má věc rozhodnut.

[26] Ze zvukového záznamu z jednání ze dne 9. 6. 2025 založeného ve spise krajského soudu na č. l. 65, je zřejmé, že v průběhu jednání bylo zmocněnci stěžovatelky několikrát uděleno slovo. Stěžovatelka tak měla prostřednictvím zmocněnce příležitost k přednesení námitek i argumentace k nim, kterou také využila a vše přednesla. Ze zvukového záznamu je rovněž zřejmé, že zmocněnec na dotaz soudu uvedl, že nemá návrh na doplnění dokazování. Na výzvu soudu, aby přednesl závěrečnou řeč, pak zmocněnec odpověděl, že závěrečné vyjádření k věci dá soudu písemně. Soud takovou odpověď posoudil jako návrh na odročení jednání, pro které ale ve smyslu § 50 s. ř. s. neshledal objektivní důvod. Vzápětí znovu vyzval zmocněnce k závěrečnému vyjádření, na což zmocněnec odpověděl, že není připraven a potřebuje na závěrečné vyjádření čas. Žalovaná se k návrhu na odročení jednání vyjádřila tak, že k odročení jednání neshledává žádný důvod a s návrhem nesouhlasí. Soud poté vyhlásil usnesení, kterým návrh stěžovatelky na odročení jednání za účelem předložení písemného závěrečného návrhu zamítl. Soud doplnil, že v rámci jednání v důkazním řízení nebyly předloženy žádné nové skutečnosti ani důkazy, ke kterým by bylo nutno formulovat nové závěry. Dále soud připomněl, že veškeré listiny byly stěžovatelce zaslány spolu s předvoláním k ústnímu jednání více než měsíc předem.

[27] Kasační soud ověřil, že podle potvrzení o dodání a doručení do datové schránky bylo stěžovatelce předvolání spolu s vyjádřením posudkové komise, vyjádřením žalované k žalobě, protokolu o jednání posudkové komise a posudku posudkové komise doručeno dne 7. 5. 2025 (č. l. 51), tj. více než měsíc před jednáním krajského soudu. Stěžovatelka na zaslané písemnosti zareagovala replikou k vyjádření žalované (č. l. 52-56) a návrhem na připojení důkazu (č. l. 58), kterým navrhovala připojit k soudnímu spisu jako důkaz článek zveřejněný na zpravodajském portálu Novinky.cz dne 14. 5. 2025, jenž dle jejího názoru dokládá existenci systémových vad v činnosti posudkových orgánů v České republice.

[28] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že § 50 s. ř. s. umožňuje odročit jednání pouze z důležitých důvodů. Ačkoliv s. ř. s. výslovně nezavazuje soud k tomu, aby byla věc rozhodnuta při jediném jednání, jako je tomu v civilním řízení (§ 114a odst. 1 o. s. ř.), i ve správním soudnictví by nicméně dle zásady efektivnosti a hospodárnosti řízení, která má ústavní základ v povinnosti soudu projednat a rozhodnout věc bez zbytečných průtahů (čl. 38 odst. 2 Listiny), mělo být rozhodnuto při jediném jednání, pokud tomu ovšem nebrání vážné okolnosti. Z § 50 s. ř. s. plyne, že důvod odročení jednání musí být „důležitý“; v opačném případě by totiž mohlo docházet k porušování zmíněné ústavní zásady projednat a rozhodnout věc bez zbytečných průtahů.

[29] Zákon výslovně nevymezuje taxativní ani demonstrativní výčet těchto „důležitých důvodů“ a ponechává v tomto směru značný prostor pro výklad doktríně a zejména soudní praxi. Odročení jednání proto může být v souladu s citovaným ustanovením odůvodněno zejména vzniklou procesní situací, kdy se např. z jednání omluví účastník nebo jeho zástupce. Stejně tak se však může tento důvod odročení vyskytnout na straně soudce (např. náhlá zdravotní indispozice). Dalšími důležitými důvody, pro které může být jednání odročeno, jsou neposkytnutí přiměřeného času účastníkovi řízení k přípravě na jednání. Tím se ale rozumí předvolání soudem alespoň 10 dnů před jednáním, aby účastníci měli čas k přípravě přiměřený věci (blíže viz § 49 odst. 1 s. ř. s.). Důležitým důvodem může být rovněž nedostavení se předvolaného svědka, znalce či tlumočníka, jestliže bez jejich přítomnosti nelze ve věci rozhodnout; potřeba opatření dalšího důkazu (např. vyžádání listin, předvolání nového svědka) anebo ustanovení znalce a nutnost vyčkat na předložení

pokračování

jeho posudku. Kromě zmiňovaných „důležitých důvodů“ může soud odročit jednání též tehdy, jestliže to účastníci řízení shodně navrhnou; tomuto návrhu nicméně soud není povinen vyhovět (Potěšil, L., Šimíček, V., a kol. Soudní řád správní. Komentář k § 50, dostupné v ASPI).

[30] Nejvyšší správní soud připomíná, že účelem soudního řízení je poskytnout ochranu účastníkovi řízení, jehož práva byla porušena. Tato ochrana může být účinná pouze v případě, pokud je poskytnuta v přiměřeném čase. Je proto především v zájmu účastníků řízení, aby jejich věc byla skončena v co možno nejkratším čase, pokud však sami svým jednáním úmyslně přispívají k neúměrnému prodlužování řízení a zvyšování nákladů, musí jít tato skutečnost pouze k jejich tíži. Současně bylo věcí stěžovatelky, zdali si pro řízení zvolí zmocněnce (zástupce) či nikoli; rozhodla-li se stěžovatelka zvolit zmocněnce, bylo na její úvaze, komu a v jakém rozsahu příslušnou plnou moc udělí a jakým způsobem bude s tímto zástupcem komunikovat a kontrolovat jeho činnost.

[31] V posuzované věci je klíčové, že krajský soud předvolal stěžovatelku k projednání věci samé s dostatečným předstihem, aby měla dostatečný čas k přípravě, mj. i pro možnost nahlédnutí do spisu, ať už sama, anebo prostřednictvím zmocněnce. Během jednání proběhlo dokazování bez dalších návrhů zmocněnce stěžovatelky, které bylo ukončeno tím, že účastníkům bylo dáno dle § 49 odst. 9 s. ř. s. slovo ke konečným návrhům. Jestliže zmocněnec stěžovatelky navrhoval odročení jednání za účelem předložení písemného závěrečného návrhu, aniž by předložil důležitý důvod ve smyslu § 50 s. ř. s., pak soud nepochybil, pokud tento návrh zamítl. Pokud měl krajský soud skutkový stav věci postaven na jisto a nepovažoval-li za nutné doplnit dokazování (nadto za situace, kdy ani zmocněnec žádný návrh nevzněl), byl oprávněn o věci rozhodnout na základě poznatků zjištěných ze spisu (přiměřeně srov. rozsudek NSS ze dne 26. 5. 2011, č. j. 2 As 36/2010-58), a to i bez přednesení konečného návrhu stěžovatelky, o který se sama připravila nedostatečnou přípravou na jednání ve věci samé. Pokud by krajský soud návrhu zmocněnce stěžovatelky vyhověl, oddálil by rozhodnutí ve věci samé a způsobil by průtahy v řízení a zvyšování nákladů s tím spojených; takový postup by byl v rozporu povinností soudu projednat a rozhodnout věc bez zbytečných průtahů. V tomto ohledu zdejší soud neshledal závadným ani stěžovatelkou kritizované subjektivní hledisko soudce vedoucí k rozhodnutí věci při jediném jednání. Námitka stěžovatelky směřující k procesnímu pochybení krajského soudu tak není důvodná.

[32] Další část kasační stížnosti přdestírá k rozhodnutí otázky správnosti posouzení zdravotního stavu stěžovatelky. Stěžovatelka zde dovozuje naplnění kasačního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. z toho, že krajský soud věc nesprávně právně posoudil.

[33] Nejvyšší správní soud považuje za důležité na tomto místě stručně zrekapitulovat vývoj posuzování zdravotního stavu stěžovatelky. V roce 2016 jí byl zjištěn zhoubný nádor štítné žlázy, minimálně invazivní folikulární karcinom pravého laloku. Stěžovatelka byla operována a štítná žláza jí byla ve stejném roce odstraněna; od roku 2016 je v remisi. Dne 5. 9. 2016 požádala stěžovatelka na OSSZ Prachatice o invalidní důchod. Její zdravotní stav posoudil dne 10. 11. 2016 lékař OSSZ Prachatice s posudkovým závěrem, že stěžovatelka je invalidní v prvním stupni invalidity s poklesem pracovní schopnosti o 40 % pro zdravotní postižení uvedené v kapitole II., oddílu A, položce 1c přílohy vyhlášky o posuzování invalidity. Rozhodnutím ze dne 21. 9. 2017 byl stěžovatelce přiznán invalidní důchod pro

invaliditu prvního stupně od 11. 12. 2016. Proti tomuto prvoinstančnímu rozhodnutí podala stěžovatelka dne 31. 10. 2017 písemné námitky, kterými brojila proti nesrovnalostem v posudku a požadovala vyšší stupeň invalidity. V přezkumném posudku lékař žalované, pracoviště České Budějovice, dne 4. 12. 2017 konstatoval, že stěžovatelka k datu vydaného rozhodnutí nebyla invalidní, protože poklesla její pracovní schopnost pouze o 25 %. Stěžovatelka podala proti tomuto rozhodnutí žalobu ke krajskému soudu, který jí vyhověl a výše citovaným rozsudkem ze dne 28. 5. 2018, č. j. 55 Ad 1/2018-30, napadené rozhodnutí zrušil pro vady řízení a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Podkladem pro rozhodnutí soudu byl posudek posudkové komise MPSV ze dne 9. 4. 2018, dle kterého k datu vydaného rozhodnutí stěžovatelka byla invalidní v prvním stupni invalidity pro pokles pracovní schopnosti o 40 % ode dne 5. 9. 2016 pro zdravotní postižení uvedené v kapitole II, oddílu A, položce 1c přílohy vyhlášky o posuzování invalidity. Stěžovatelka tak byla žalovanou opětovně uznána invalidní v prvním stupni invalidity a byl jí vyplácen invalidní důchod (oznámění žalované o přiznání invalidity ze dne 11. 7. 2018).

[34] Nyní posuzovaná kasační stížnost se týká rozhodnutí žalované ze dne 20. 5. 2024, č. j. XB, kterým byl stěžovatelce odňat invalidního důchod. Její zdravotní stav posoudila lékařka dne 30. 4. 2024 dle kap. II., odd. A, položky 1a přílohy vyhlášky o posuzování invalidity tak, že zjištěný pokles stěžovatelčiných pracovních schopností činil 10 % a nejednalo se tak o invaliditu. V rámci námitkového řízení bylo provedeno další posouzení stavu stěžovatelky. Podle posudku posudkové lékařky ze dne 17. 7. 2024, byl stav stěžovatelky hodnocen dle kap. II, odd. A, položky 1b vyhlášky o posuzování invalidity s poklesem pracovních schopností stěžovatelky o 25 % (neodpovídající uznání invalidity).

[35] Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.

[36] Podle § 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění se při určování poklesu pracovní schopnosti vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.

[37] Nejvyšší správní soud konstantně judikuje, že rozhodnutí správního orgánu o nároku na invalidní důchod je závislé zejména na odborném lékařském posouzení. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své

pokračování

posudkové závěry náležitě odůvodnila. Z posudku musí být tedy zřejmé, že zdravotní stav posuzovaného byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem jím tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží (§ 2 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity). Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy komise vyhodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, položku a bod přílohy k této vyhlášce, a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí, včetně případného navýšení.

[38] Spatřuje-li pak stěžovatelka nezákonnost rozsudku v konstatování krajského soudu, že není jeho úkolem zjišťovat zdravotní stav stěžovatelky, pak jí s ohledem na uvedené nelze přisvědčit. Posouzení zdravotního stavu a souvisejícího zbytkového pracovního potenciálu je věcí odborně medicínskou, a právě proto se soud obrací na osoby, které odbornými znalostmi disponují, aby se k těmto otázkám vyjádřily. Zdejšímu soudu není rovněž jasné, proč stěžovatelka dovozuje, že krajský soud jednal v přímém rozporu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu, neboť jí citovaný rozsudek sp. zn. 3 Ads 7/2004-70 aprobuje postup soudu, který vycházel z posudku posudkové komise. Stěžovatelkou citovaný rozsudek č. j. 6 Ads 62/2013-29 není přílehlavý, neboť se věcně týká dávky pomoci v hmotné nouzi.

[39] V nyní posuzované věci si krajský soud od posudkové komise vyžádal vypracování posudku (e. č. SZ/2024/830-CB-5), včetně jeho doplnění ze dne 18. 3. 2025, e. č. SZ/2025/128-CB-3.

[40] Doplnění posudku ve spojení s posudkem posudkové komise MPSV ze dne 4. 12. 2024 dle Nejvyššího správního soudu dostalo výše uvedeným zákonným požadavkům na úplnost a přesvědčivost. Posudková komise se vypořádala se skutečnostmi, které stěžovatelka namítala a své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Komplexně posoudila stěžovatelčin zdravotní stav, neboť shrnula dostupnou zdravotní dokumentaci, včetně předložených lékařských zpráv, zdravotní a pracovní anamnézu a uvedla diagnostický souhrn. Stěžovatelka se jednání posudkové komise osobně zúčastnila a byla při jednání vyšetřena. Podle charakteru stěžovatelčina zdravotního postižení komise stanovila procentní míru poklesu pracovní schopnosti a zdravotní postižení podřadila podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. V doplnění posudku pak posudková komise podrobně reagovala na námitky stěžovatelky a zopakovala své posudkové zhodnocení.

[41] Všechny posudkové orgány v nynějším řízení dospěly ke shodnému závěru, že stěžovatelka trpí dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem, jehož rozhodující příčinou s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je odléčený karcinom štítné žlázy s trvající remisí od roku 2016, kdy byla stěžovatelce štítná žláza odstraněna. Kvůli nutné trvalé supresi a substituci hormonů štítné žlázy je stav stěžovatelky považován za lehké funkční postižení. V případě stěžovatelky se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav dle kapitoly II. odd. A, položky 1b přílohy vyhlášky. Zatímco však žalovaná

v námitkovém řízení a posudková komise MPSV v posudku ze dne 4. 12. 2024, včetně jeho doplnění ze dne 18. 3. 2025 stanovily pokles pracovních schopností stěžovatelky o 25 %, žalovaná v prvostupňovém rozhodnutí ze dne 20. 5. 2024 stanovila zjištěný pokles pracovních schopností o 10 %.

[42] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěrem krajského soudu, podle něhož je posudek posudkové komise v podstatných rysech konzistentní s posudkem o invaliditě porázeným v rámci námitkového řízení se závěrem, že dle § 39 zákona o důchodovém pojištění se v případě stěžovatelky nejedná o invaliditu. Posudková komise rovněž uvedla, že pro navýšení horní hranice z důvodu profese posuzované (středoškolský pedagog) či komorbidit podle § 3 odst. 1 nebo 2 vyhlášky není důvod: „[z]důvodnit položku 1 c - středně těžké funkční postižení nelze, zdravotní porucha nemá rozsah do poloviny úplné poruchy funkčních schopností jako je stomie, penektomie, kolektomie, enukleace bulbů s omezeným viděním druhého oka, ztráta končetiny, parciální laryngektomie, neproběhla alogenní transplantace. Není podávána biologická léčba a substituce hormonů štítné žlázy nezpůsobuje žádnou funkční poruchu.“ Posudková komise rovněž objasnila, že u onkologických onemocnění se při posuzování poklesu pracovní schopnosti vychází jednak ze samotného nádorového postižení, tak i z onkologické terapie a jejích důsledků. Na lokalizované nádory se pohlíží jako na potencionálně vyléčitelné a hodnocení poklesu pracovní schopnosti vychází z výsledku léčby, klinického obrazu, rozsahu a tíže funkčního postižení. Hodnotí se rovněž stabilizace stavu. Tím, že stěžovatelka podstoupila odnětí štítné žlázy, které vyžaduje trvalou supresně substituční terapii hormonů štítné žlázy, která je v poslední době optimální, je její stav považován za lehké funkční postižení. Supresní terapii nelze považovat za onkologickou léčbu a nevede k závažnému funkčnímu postižení, naopak.

[43] Krajský soud se rovněž dostatečně vypořádal s odlišným závěrem posudků z let 2024 a 2018; ten je dle podrobného hodnocení soudu založen na vývoji stavu stěžovatelky popsaného zejména v lékařských zprávách (odst. 32 rozsudku). Posudková komise vycházela z podkladů od lékařů, v jejichž péči se stěžovatelka nachází, tyto podklady vyhodnotila a činila z nich konkrétní závěry. Krajský soud uzavřel, že pokud stěžovatelka tyto závěry rozporuje (včetně otázky optimální substituce a hladiny hodnot parathormonu), tato její polemika nenachází v individualizovaných lékařských zprávách jejích lékařů oporu. Nejvyšší správní soud s hodnocením krajského soudu souhlasí.

[44] Nejvyšší správní soud neshledal v posudcích posudkových komisí pochybení, které by mělo vliv na jejich použitelnost v soudním řízení. Na rozhodující příčině dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatelky panuje mezi posuzujícími odbornými autoritami shoda. Stěžovatelčin náhled na to, jak by měl být její zdravotní stav pro účely posouzení míry zachované schopnosti pracovat zhodnocen, se od závěru příslušných orgánů liší. Posudkové orgány však posuzují skutečnosti vypovídající o zdravotním stavu objektivně a ke konkrétnímu datu a podřadí je podle stanovených kritérií pod určité ustanovení přílohy k výše citované vyhlášce. Pro vyhovění náhledu stěžovatelky posudková komise v posudku nenalezla lékařské odůvodnění. Stěžovatelčin zdravotní stav tak byl posudkovými orgány na základě obsáhlé dokumentace komplexně posudkově zhodnocen s výše uvedeným výsledkem. Namítá-li stěžovatelka nezohlednění standardů ATA/ETA, pak zdejší soud ve shodě s krajským soudem konstatuje, že tyto jsou rozhodné pro samotnou volbu léčebných postupů, nikoli pro hodnocení stavu stěžovatelky v kontextu vyhlášky o posuzování invalidity.

pokračování

[45] Rovněž odkaz stěžovatelky na rozsudek Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci, č. j. 72 Ad 14/2023, podle něhož papilární karcinom štítné žlázy představuje podle posudkové praxe závažné postižení, které může dosahovat nejvyššího stupně invalidity, není pro posuzovanou věc relevantní. Jak plyne i z výše uvedeného, posuzování invalidity je vysoce individualizovaný proces, závislý na aktuálním zdravotním stavu a posudku, nikoliv na srovnání s jinými případy. Rozhodující je, zda lékařský posudek odpovídá standardům a zda byl vydán v souladu s právními předpisy.

[46] Za této situace krajský soud nepochybil, pokud důkaz posudkem PK MPSV a jeho doplněním považoval za stěžejní a vzal za svůj závěr o poklesu pracovní schopnosti stěžovatelky o 25 %, protože se ve stěžovatelčině případě nejedná o invaliditu. Posouzení podřaditelnosti stěžovatelčina zdravotního stavu pod korespondující ustanovení vyhlášky, tzn. zhodnocení zdravotního stavu, určení rozhodujícího zdravotního postižení a přepočít procentní míry poklesu pracovní schopnosti soud neprovádí, protože jde právě o ten typ odborné úvahy, již soud, který nedisponuje potřebnými medicínskými znalostmi z oboru posudkového lékařství, nečiní sám, ale vychází z důkazu posudkem příslušné posudkové komise. Za dané důkazní situace (shodná posudková zjištění všech posudkových orgánů) Nejvyšší správní soud považuje za správný závěr krajského soudu, podle něhož stěžovatelka v době posuzování zdravotního stavu žalovanou nesplňovala podmínky invalidity.

[47] Krajský soud posudek PK MPSV a jeho doplnění zhodnotil optikou judikatury Nejvyššího správního soudu a provedené důkazy považoval za dostatečné, s čímž se Nejvyšší správní soud ztotožňuje.

[48] Závěrem Nejvyšší správní soud podotýká, že nijak nezpochybňuje skutečnost, že stěžovatelčin zdravotní stav je spojen s omezením a obtížemi v jejím každodenním životě. Tento stav však při objektivním posouzení nebyl takové povahy a intenzity, aby došlo k naplnění zákonných podmínek invalidity.

[49] Nejvyšší správní soud dospěl z výše uvedených důvodů k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[50] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1, 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, a tudíž nemá právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšná žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť se jedná o věc důchodového pojištění, výslovně uvedenou v § 60 odst. 2 s. ř. s., zakotvujícím výjimku z principu úspěchu ve věci.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 6. února 2026

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu

